

ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ У ФОРМУВАННІ МОТИВАЦІЙ ДО ЗАНЯТЬ ЛЕГКОЮ АТЛЕТΙΚОЮ НА ЕТАПІ ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Світлана Савчук¹, Катерина Іванович²

¹Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри фітнесу та циклічних видів спорту Волинського національного університету імені Лесі Українки, SavchukSvitlana@vnu.edu.ua;

²Магістрантка факультету фізичної культури, спорту та здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Вступ. На сьогодні великого значення надається фізичному розвитку, загартуванню та зміцненню здоров'я дітей. Пошуки шляхів залучення дітей та молоді до систематичних занять фізичними вправами впливає з основ національної школи. У процесі фізичного виховання дітей потрібно враховувати: а) інтерес дітей до фізичних вправ; б) мотивацію до занять фізичними вправами; в) рівень професійної підготовленості тренерів до професійної діяльності.

У фундаментальних дослідженнях з фізичного виховання та спортивного тренування [1; 2], висловлюється думка, що ефективність фізичної підготовки спортсменів поліпшується із вдосконаленням навчально-тренувального процесу.

Заняття фізичними вправами здійснюється під впливом певних мотивацій, спонукань, що є рушійними силами навчально-тренувальної діяльності [4; 6]. Це потреби, інтереси, переконання, ідеали, ціннісні орієнтації, які утворюють мотиваційну сферу навчально-тренувальної діяльності. У методичній літературі [3; 5; 7] розглянуто різноманітні підходи до вивчення питань змістовності мотивацій у навчально-тренувальній діяльності. Водночас, продовжується дискусія щодо сутності мотивацій, їх співвідношення з інтересами тренування, їх ролі і місця у навчально-тренувальному процесі. Нерозробленою залишається проблема використання мотивацій у формуванні стійкої мотиваційної сфери щодо занять легкою атлетикою.

Методи дослідження: теоретичний аналіз літературних джерел, анкетування, педагогічне спостереження, педагогічний експеримент, методи математичної статистики.

Результати дослідження. Аналіз і узагальнення літературних джерел, анкетування, методи математичної статистики дали можливість: по-перше, вивчити основні пріоритети фізкультурно-спортивної діяльності дітей; по-друге, виявити, як тренери впливають на формування мотивацій у дітей до занять легкою атлетикою. Результати анкетного опитування показали, що діти прагнуть бути здоровими. Під дією занять легкою атлетикою у дітей виникають бажання захищати честь команди на різних змаганнях, отримати наступний розряд, не відставати від своїх друзів і приятелів, познайомитися з відомими людьми і провідними спортсменами. Дітям подобаються сучасні методи тренування, їм приємно відчувати виконаний обов'язок перед тренером та виправдати надію тренера і батьків. Опитування дає підстави стверджувати, що для підвищення активності дітей потрібно використовувати: впливовість позитивних емоційних вражень під час відвідування спортивних занять; наслідувати позитивні приклади фізичного удосконалення; враховувати інтереси й бажання дітей. Ефективність навчання в спортивній секції легкої атлетики багато в чому визначається свідомим і активним ставленням спортсменів до занять фізичними вправами. Однією з необхідних умов регулярного виконання фізичних вправ є мотивації, які з певних причин пробуджують інтерес до занять легкою атлетикою. Для нас було важливо виявити, які мотивації мають найбільше значення для дітей. З'ясовано, що для більшості дітей подобається легка атлетика (34,6–61,9 %) і (23–48,4 %) подобається приймати участь у змаганнях. Певна частина дітей не хоче відставати від товаришів у фізичному розвитку (18,1–24,2 %). Додатковими стимулами є увага тренера (9,09–19,2 %), похвала (9,09–34,6 %), батьки примушують лише (2,7 %) (табл. 1).

Таке розташування мотивацій дає можливість виділити обраний вид спорту й участь дітей у змаганнях. Очевидно, змагаючись між собою, діти швидко здобувають певні знання і розвивають фізичні, моральні, естетичні якості. Результати змагань на довгий час визначають і закріплюють статус дитини в колективі. Інші показники: належний фізичний розвиток, увага тренера, похвала – це природні бажання дітей.

Висновки. Підсумовуючи анкетне опитування, можемо зробити висновок, що фізкультурно-спортивні орієнтації спортсменів на етапі початкової підготовки, які займаються легкою атлетикою, різноманітні і залежать від ставлення дітей до спортивної діяльності. Також результати анкетного опитування дали нам можливість отримати інформацію про мотиваційно-ціннісну сферу легкоатлетів

етапу початкової підготовки: по-перше, нами були вивчені основні пріоритети фізкультурно-спортивної діяльності дітей, які займаються легкою атлетикою; по-друге, виявлений вплив батьків, тренерів до спортивної діяльності дітей.

Таблиця 1

Мотивації що спонукають дітей до занять легкою атлетикою, %

Показники	ОДЮСШ		ДЮСШ №4	
	Хлопчики	Дівчатка	Хлопчики	Дівчатка
Подобається даний вид спорту	60,6	34,6	61,9	54,5
Участь у змаганнях	48,4	23	38	45,4
Не хочу відставати від товаришів у фізичному розвитку	24,2	19,2	19	18,1
Увага тренера	18,2	19,2	9,5	9,09
Похвала	9,09	34,6	14,2	19
Батьки примушують	-	-	2,7	-

Джерела та література

1. Ахметов Р. Ф., Максименко Г. М., Кутек Т. Б. Легка атлетика. Житомир: Вид-во ЖДУ ім.І. Франка, 2013. 340 с.
2. Аврутин С. Ю., Артюшенко А. Ф., Беца Н. Н. и др., под общ. ред. В. И. Бобровника, С. П. Совенко, А. В. Колота. Легкая атлетика: учебник. Киев: Логос, 2017. 759 с.
3. Бондарчук А. П. Периодизация спортивной тренировки. Киев: Олимп. лит., 2005. 304 с.
4. Волков Л. В. Теория и методика детского и юношеского спорта. Киев: Олимп. лит., 2002. 296 с.
5. Воронін Д. М., Конестяпін, Свищ Я.. Оптимізація фізичної та технічної підготовки у швидкісно-силових видах легкої атлетики: монографія. Львів: ЛДУФК, 2016. 220 с.
6. Гацко О. В., Дерка Т. Г., Гнутова Н. П. Легкоатлетичні вправи: навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017. 217 с.
7. Максименко Г. Н. Теоретико-методологические основы подготовки юных легкоатлетов. Луганск: Альма-матер, 2007. 394 с.